

L'hedonisme i l'etern adolescent

2007-11-21 12:00:35

Melcior Comes

El llibre dels plaers immensos

Editorial Moll, Palma, 2007

L'aire i el món, la primera novel·la de Melcior Comes, era una obra prometedora: pel debut literari d'un autor de vint-i-tres anys, però sobretot per un inici intens, suggeridor i inopinadament madur. Un inici, tanmateix, que acabava per diluir-se de manera decebedora en una repetició tediosa, pròpia d'algú que no sabés què fer amb la ficció que havia creat. No vam llegir, en conseqüència, la segona novel·la de l'autor, *L'estupor que us espera*; i ara hi retornem amb l'esperança de trobar, si no l'obra de maduresa –que no ho és, i desitgem que no ho siga– sí la de consolidació d'un estil que apunta tantes coses interessants. De fet, *El llibre dels plaers immensos* ens sembla la consolidació no només d'un estil, sinó fins i tot d'una certa recurrència temàtica: un colofó explícit al que haurien estat dues obres d'aprenentatge, una mena de compendi corregit i augmentat de la història que Comes ha escrit en aquelles obres.

Una història centrada en el pas de l'adolescència a l'edat adulta, la maduració personal i la desorientació que aquest fet comporta en un jove que s'inicia en un món desconegut. Amb la idealització, a més, d'una etapa que, si habitualment es considera una transició, ací és entesa com l'única que en paga realment la pena; que cal, en conseqüència, perllongar tant com siga possible. I a Humbert Salvador Melamp de Rocaforta i Casal, personatge principal i narrador en primera persona, li és plenament possible, com a hereu de casa bona mallorquina: l'últim representant d'una nissaga que acabarà probablement en la figura del pare, un influent polític conservador. Perquè “alliberat dels altres (el meu pare em mantenia, la meua mare intimava amb la bojour, i n'Adelaida em cuinava i em planxava la roba)”, Humbert es pot dedicar en exclusiva a viure aquesta iniciació des d'una actitud plenament hedonista. Un *carpe diem*, una recerca constant d'aquells *plaers immensos*.

La novel·la demostra una ambició i una voluntat d'estil poc comunes entre un percentatge escandalosament alt del que es publica en català. Un treball estètic del llenguatge que té la màxima expressió en les descripcions, on l'autor es recrea amb destresa en una adjectivació contundent, trasbalsadora, sovint paradoxal. En aquest sentit destaquen, per exemple, les pinzellades afilades que dedica a Mallorca i a Barcelona. O, també, el retrat precís d'un rerefons decadent de part de la societat mallorquina, encarnada pels llinatges més antics, que l'aparença noble i sumptuosa que els envolta no aconsegueix d'amagar. Un retrat que faria inevitable l'al·lusió a un gran autor mallorquí, si no fos perquè Comes la fa explícita més endavant, quan descriu una vella tia del protagonista i en diu: “Hauria donat per una altra novel·la de Llorenç Villalonga”.

Entre els *plaers immensos* del títol, hi ha un predomini evident del sexe, un fet que dota la novel·la, a partir d'una certa delectació en escenes explícites i detallades, d'un innegable –i reeixit– contingut eròtic. N'és, de fet, un altre dels aspectes remarcables, tant per la manera com s'hi tracta un material sovint tan fràgil com per la naturalitat amb què es relaciona amb el conjunt. Potser, un tant ingenu el referent de la lectura infantil del *Decameró* –més endavant s'esmenta quasi de passada la *Comèdia* de Dant– com a

Pere Calonge • Ex-Libris

<http://www.perecalonge.com/exlibris/>

influència del comportament posterior del personatge; així com també una excessiva repetició d'un esquema que associa el sexe amb determinades desgràcies posteriors.

Amb tot, *El llibre dels plaers immensos* continua mostrant una certa dificultat a mantenir el pols narratiu al llarg de tota l'obra. Una dificultat que s'evidencia especialment en aquella cura per la construcció estilística de la prosa a què al·ludíem, que es difumina progressivament a mesura que avança la narració. Així com en alguns moments que fan trontollar l'interés de la història: quan s'hi narren, per exemple, les eixides nocturnes amb els amics, el contacte amb l'alcohol i les drogues, els excessos, la violència. Escenes més fatigants i, en algun cas, fins i tot un punt gratuïtes. O en un desenllaç que resulta, potser, un tant forçat: la marxa a Nàpols i l'enamorament de la filla d'un dels *capos* de la *camorra*: un amor *fou*, urgent, a vida o mort –com tants altres de la novel·la– amb final feliç.

L'últim capítol, amb la reunió en una gran festa d'alguns dels personatges –tots feliços, tots triomfadors– que han anat sorgint a la novel·la, en suposa un interessant epíleg, que destapa l'artifici literari amb l'aparició en la festa d'un Melcior acompanyat d'una bella Letícia –a qui, simptomàticament, està dedicada la novel·la. Allà, Humbert recita Carner –uns versos al·lusius al fet de viure de veritat– i Melcior recita Rimbaud, justament la cita que encapçala la novel·la: “Si jo sé alguna cosa, el meu gust serà per a la terra”. La combinació de tots dos fragments dóna bon compte del motiu que explica l'obra: la consciència de la mort, del fet que serem només terra, com a motor de la vida. Com a explicació del deler d'explorar-ne totes les possibilitats i buscar-ne el plaer. Sempre i en tot.